

« Vergiffenis!... Genade! » kreet hij. (Blz 102).

— Zie! zie! riep de schilder. Kijk, in dit open rijtuig.

— De Roode Roos! stamelden de lippen van den bevenden graaf Alcantara.

— Zij gaat naar mijn tentoonstelling.

De Roode Roos was weder geheel in zwarte zijde gekleed en prijkte nogmaals zonder juweelen alleen met de donkere bloem in het haar.

De bevallige freule stapte af voor het Akademie-gebouw en de twee jonge mannen volgden haar op.

— Mocht ik zoo gelukkig wezen als gij! zuchtte Hernando.

HOOFDSTUK XVIII

HET EERSTE BEDRIJF VAN EEN DRAMA

Don Bernardo de Campanas, de zoon van den graaf Alonzo de Campanas, was klein van persoon en had zeer hooge schouders waaruit zijn groot hoofd kwam uitsteken als had hij in 't geheel geen hals.

Zijne gelaatstrekken waren scherp getee-

kend; boven zijn langen vooruitstekenden neus vereenigden zich zijne breede, borstelige wenkbrauwen en boven zijn ongewoon hoog voorhoofd stond het kortgesnedene pikzwarte haar overeind.

De olijfkleur van zijn gelaat was nog te meer in het oog vallend daar zij met het wit zijner doordringende zwarte oogen en zijne regelmatige tanden, die door de dunne, bleeke lippen niet geheel bedekt werden, een scherp contrast vormde.

Zijn baard was weliswaar glad geschoren, maar nochtans lag er over dit gedeelte van zijn gelaat eene blauwachtige tint verspreid die de lijkkleur daarvan verhoogden.

Daarbij gaven zijne geheel zwarte kleeding en zijn verblindend wit linnengoed aan zijn gansche voorkomen iets onaangenaams, terwijl ook in zijn gejaagden blik niets goeds te lezen stond.

Hij had een tijd lang met den kwast van zijn wandelstok gespeeld toen hij met hoffelijkheid tot Gabriëlla zeide :

— Zie zoo, Condeza, daar zijn wij al in de voorstad. Gij kondt ter wille van uw neef dien sluier wel wat oplichten opdat ook hij zich aan uwe hemelsche oogen moge verkwikken.

— Als u dit werkelijk genoegen geeft, beste Bernardo, dan wil ik dit gaarne doen, maar gij weet immers dat het hier te lande gebruikelijk is ons gelaat te bedekken, antwoordde zij welwillend, lichtte haren sluier op en keek hem vriendelijk aan.

— Gij waart uiterst beleefd tegen dien vreemdeling die zich Evraert noemt, vervolgde hij met een spottend lachje.

— Zoo beleefd als een man van zooveel waarde verdiend, antwoordde Gabriëlla op een beslisten toon.

— Waarde ?

— Ja, mijn beste neef.

— Wat noemt gij waarde ? Het schilderen ?

— Ja.

— Gij kunt hier een menigte van zulke *waardige* mannen onder de *Leperos* vinden.

— Hoor eens, Bernardo, ik heb het u sedert onze jeugd al zoo dikwijls gezegd dat die haat welken gij in het algemeen aan de menschen toedraagt u van mij vervreemd maakt.

— Vervreemd !

— Ja, erger.

— Toe maar !

Besloten vervolgde zij :

— U bij mij gehaat maakt. Dikwijls heb ik de heilige Maagd in mijne gebeden gesmeekt dat zij u tot uw eigen welzijn een beter gevoel in het hart moge storten.

— *Gracias !*

— Als gij zóó blijft zult gij voor altijd ongelukkig zijn.

Bij deze woorden zag Gabriëlla haren neef ernstig en vermanend maar toch zachtmoedig aan.

Bernardo werd nog bleeker dan hij van nature was.

Zijne lippen trokken zich nog verder van de verblindende witte tanden terug...

Zijn wenkbrauwen fronsten zich nog meer en zijn oogen richtten zich strak en onheilspellend op het meisje.

— Wie, riep hij met nauw verkropte woede uit, wie heeft sinds mijne vroegste jeugd den giftigen haat tegen de menschheid in mijn hart gestort ?

— Wie ? herhaalde zij.

— Waart gij het niet ?

— Ik ?

— Gij die ondanks mijne trouwe innige liefde voor u mij altijd bij anderen achtersteldet !

— Dat deed ik niet !

— Gij, vervolgde hij bijna woedend, die mijne pogingen om uwe welwillendheid te verwerven van de hand wees, terwijl gij anderen ongevraagd daarmede te gemoet kwaamt !

— Gij bedriegt u, Bernardo.

— En dan verwondert het u nog dat ik aan de menschheid langer geen goed hart toedraag ? Hebt gij niet zelf in mij alle beter gevoel uitgedoofd ?

Kalm antwoordde zij :

— Mijne welwillendheid heb ik noch aan u noch aan anderen onthouden !

— Gij spot, condeza !

— Gij vergdet meer.

— Wat vergde ik ?

— Een liefde die ik u niet schenken kon.

— Waarom niet ?

— Omdat ik haar niet bezit, hernam Gabriëlla op verschoonenden toon en ging gemakkelijk in de kussens van het rijtuig liggen.

— Gabriëlla, gij maakt mij razend !

— Bedaar, Bernardo !

— Bedaren ! Gij voert mij den waanzin in de armen ! Ik bemin u hartstochtelijk !

— Ik verbied u verder te spreken, sprak het meisje droog.

— Oh ! zeg mij slechts éénmaal, zeg mij alléén dat ik mij uwe liefde kan verwerven.

— Ik verlang dit gesprek af te breken, neef.

— Dan zal ik een heel ander mensch worden, dan zal ik de menschen lief hebben, dan zal er geen ander gevoel in mijn hart wonen dan liefde ! Och ! laat mij slechts hopen ! Laat mij niet in wanhoop sterven !

Zijne stem was zacht en vleiend geworden.

Het oog nochtans had zijn onzaligen glans behouden. Hij wilde de hand van Gabriëlla grijpen doch deze trok haar verschrikt terug.

Fier antwoordde zij :

— Don Bernardo, nooit weer een woord daarover of we zijn voor eeuwig gescheiden !

Hij beantwoordde haar met een duivelschen grijnzenden lach en zeide :

— Wat zijt ge toch schoon in uwe gramschap, ik zou haast zeggen dat ik u in zulk een stemming nog meer bemin dan in uw kwijnend smachten. Ik gevoel mij thans meer aan u verwant, nu kan ik geweld tegen geweld stellen : ik houd u met een eigenaardige kracht aan mij verbonden terwijl ik uw bezit aan anderen onmogelijk maak. Het woord der liefde dat u op de lippen zweeft zal ik vergiftigen ; het hart waarvoor het uwe klopt zal mijn dolk doorboren ; het geluk dat gij buiten mij wilt smaken, zal ik in jammer en ellende veranderen. Ik laat u de keus tusschen zaligheid aan mijne zijde of wanhoop zonder mij, schoone condeza !

Bij deze woorden kruiste Don de Campanas de armen over de borst, wierp zich in de kussens van het rijtuig en hield zijn strakken doordringenden blik op Gabriëlla gevestigd.

Deze echter klopte met den waaier tegen het voorraampje van het rijtuig, beval den koetsier stil te houden en was nog eer deze het bevel kon ten uitvoer brengen of haar neef daarin kon verhinderen uit het rijtuig gesprongen. De knecht die ook terstond van den bok afgekomen was, bevond zich nauwelijks achter haar of de Campanas riep den koetsier op gebiedenden toon toe :

— Rijd maar voort !

Het rijtuig rolde weg en Gabriëlla bleef op den weg staan, ontroerd als in een akeligen droom.

Slechts het alles overweldigende gevoel dat zij voor den Vlaamschen kunstenaar in haren boezem omdroeg sterkte haar.

Duizend verwarde beelden harer opgewekte fantazie zweefden haar voor den geest.

Zij zag in dat de gevreesde, de gehate Campanas zich tusschen haar en Evraert zou plaatsen, dat hij dezen naar het leven zou staan en duizend plannen rezen in haar op wat haar te doen stond om zijn hinderlagen te verijdelen.

Zij zou haren schilder kost wat kost tegen haren neef beveiligen.

Zij was niet ver meer van haar landgoed verwijderd toen zij het rollen van een rijtuig achter zich hoorde.

Wie was daar ?

Zij herkende spoedig het rijtuig van haar oom, die van den keizer terugkeerde.

Spoedig was zij ingehaald door de staatsiekoets.

— Maar, Condeza !... Beste Gabriëlla ! Hoe zijt gij zóó te voet ! Is een ongeluk u overkomen ? riep de oude graaf haar uit zijn rijtuig toe.

De koetsier had de paarden tot staan gebracht.

De knecht sprong ten gronde en liet de trede voor zijne jeugdige meesteres neder.

— Stijg op, lief kind ! Mijn hemel ! wat is er met u gebeurd ? Gij ziet er doodsbleek en ontsteld uit, zei de graaf.

Hij reikte haar tevens de hand toe en hielp haar in het rijtuig stijgen.

— Het is niets, oom !

— Niets ! neen, dat kon niet !

— Laat mij er maar van zwijgen ! zeide Gabriëlla en trachtte de tranen te bedwingen die in haar oogen opwelden.

— Neen, neen, men moet niet zwijgen wanneer het hart van geluk of van smart overkropt is !

— Ik bid u, oom !

— Zeg mij openhartig wat er gebeurd is :

— Gij kent immers de oude reden van oneenigheid tusschen mij en Bernardo !

— Ah ! is het dat ? zei de graaf de wenkbrauwen fronsend.

— Hij heeft zich daareven onbeschofter tegenover mij gedragen dan ooit.

— En hoe komt gij hier te voet op de baan !

— Ik ben verplicht geweest het rijtuig te verlaten, antwoordde zij aarzelend.

— Zoo ! zoo ! heeft hij zich toch weder door zijne grenzelooze liefde voor u laten vervoeren ! zeide de graaf hoofdschuddend terwijl hij de hand van Gabriëlla nam in zijn rechter en deze met de linker streelde. Gij moet bij hem maar wat door de vingers zien. Hij bemint u onuitsprekelijk en bij zijne hartstochtelijkheid moet uwe koelheid hem geducht tegen de borst stuiten. Ik zal hem zijne verkeerde handelwijze ernstig onder het oog brengen ; stel u maar gerust, lieve Gabriëlla, hij meent het

niet kwaad en draagt in zijn hart niets dan liefde voor u om.

Gedurende deze woorden die op een teederen toon uitgesproken werden hield de grijsaard zijn kleine fonkelende zwarte oogen vriendelijk op Gabriëlla gevestigd en gaf haar herhaalde malen een vertrouwelijk knikje.

De oude graaf was klein van persoon en had sneeuwwit kortgesneden borstelig haar, waarbij de donkere kleur van zijn mager gezicht in het oog loopend afstak.

Zijn trekken waren scherp geteekend, de uitdrukking zijner oogen was sluw en de onophoudelijke beweging waarin zij waren, maakte een onaangenamen indruk.

— Gij zijt immers, mijn lieveling, mijn alles! zeide hij ten slotte met gemaakte gemoedelijkheid op de hand zijner nicht kloppend.

Gabriëlla had zich moeten bedwingen.

De woorden wilden uit haar hart op buitelen.

Nu hij geëindigd had vertoonden hare trekken eensklaps een buitengewone vastberadenheid.

Op beslisten toon, zeide zij :

— Luister oom.

— Volgaarne, lieve.

— Het is met mij en Bernardo zoo ver gekomen dat wij niet langer onder één dak kunnen wonen.

— Waarom ? stamelde de grijsaard.

— Hij heeft mij bedreigd dat hij den man aan wien ik mijne liefde schonk zoude vermoorden.

— Oh! oh!

— Dat hij mijn geluk in jammer en ellende zou doen veranderen!

— Wat zegt ge, Gabriëlla!

— Hij heeft mij de keus gelaten tusschen zaligheid aan zijne zijde en wanhoop zonder hem.

— Maar, liefste beste nicht, hoe kunt gij aan zulke dwaze woorden eenig gewicht hechten. Het is immers alleen de wanhoop omdat hij zich uwe liefde niet kan verwerven die hem zulk eene waanzinnige taal doet voeren, viel de graaf haar in de rede.

Gabriëlla schudde het hoofd.

Onmiddellijk bracht zij daar tegen in :

— Laat mij uitspreken, oom, laat mij uitspreken.

— Ik luister, lieve!

— Zoover is het met hem gekomen! Nog één schrede verder en hij volbrengt zijne bedreiging!

— Neen, neen!

— Gij moogt het gevoel waaruit zoo een handelwijze voortkomt « liefde » noemen!

— Dat is het, Gabriëlla!

— Ik heb daarvoor een anderen naam.

— Denwelke ?

— Mijne lippen willen hem niet uitspreken. Behalve de banden der liefde en der dankbaarheid waarmede ik mij aan u verbonden gevoel ben ik volkomen vrij en onafhankelijk.

— Zeker! zeker!

— En Bernardo zal en mag zich zoolang ik leef nooit met mijne zaken inlaten.

— Dat zal hij niet meer! stotterde de graaf.

— Ik ken de verhouding waarin ik tot u sta volkomen. Tegenover u zal ik mij dan ook niet als meesteres over mijn fortuin doen gelden, maar tegenover Bernardo wel. Het landgoed waarop wij wonen is mijn eigendom...

— Zeker! zeker!

— En daarom ook het uwe, maar niet dat van Bernardo. Hij moet ons verlaten...

— Gabriëlla!

— Of ik ben verplicht mij van u te verwijderen.

— God!

— Ik wil niet langer met hem onder één dak wonen!

De oude graaf was bij deze woorden telkens bleeker geworden.

Verlegenheid, angst en verkropte woede wisselden elkander voortdurend op zijn gelaat af.

Vruchteloos poogde hij een goedhartig lachje te behouden.

Te vergeefs ook spande hij alle krachten in om de siddering te verbergen die zich van hem meester gemaakt had.

Nochtans deed hij een uiterste poging om niet uit te barsten. Zoo zacht mogelijk maakte hij zijn blik.

Gelukkig bezat het schoone meisje niet veel menschenkennis of zij zou de huichelarij dier ziel gelezen hebben.

Zeemzoet sprak hij :

— Maar beste, engelachtige Gabriëlla, hoe kunt gij met uw godvruchtig hart iemand zoo streng willen straffen voor een misdrijf dat niet opzettelijk gepleegd werd, waartoe gij zelf aanleiding gaaft.

— Ik ?

— Ja, lieve, buiten uwe schuld. Neen, neen, dat kunt gij immers niet doen, dat duldt uw hart niet. Gij kunt uwen ouden oom zijn

eenigen zoon niet ontnemen! stamelde de graaf met een bevende stem en bracht de hand van Gabriëlla sidderend aan zijne lippen.

— Dat zal mij zeker niet mogelijk zijn daarom moet ik het huis verlaten.

— Neen, dat ook niet!

— Ik zal mij naar Avalos begeven, wiens vrouw en dochter mij sinds lang verzocht hebben eenigen tijd bij haar te komen wonen, antwoordde het meisje en hield haren batisten doek voor de oogen.

Bij den naam Avalos deinsde de graaf als door een donderslag getroffen terug.

Wie was die Avalos dan ?

Het was een aanzienlijk persoon en de voornaamste advokaat in Mexico. Het was de trouwste vriend van Gabriëlla's vader geweest.

Op zijn sterfbed had deze hem de zorg zijner eenige dochter aanbevolen en hem wettig tot haren toezienden voogd benoemd.

— Neen, neen, riep de grijsaard uit, dat kunt, dat zult gij niet doen! Gij zoudt mij daardoor in het graf brengen. Besluit ten minste niet zoo overijld; overweeg uw plan nog eens rijpelijk. Bernardo zal u, wanneer gij dit eischt, niet meer lastig vallen. Maar handel niet te haastig. Gabriëlla. Denk aan de liefde aan de trouwe zorg van uwen ouden oom. Zie zoo, beste meid, mijn eenig kleinood, daar zijn wij thuis. Breng er weder geluk en vrede in, want ook zonder u kon ik daarin niet leven! zeide de graaf op een gejaagden toon tot zijne nicht en trachtte zijne woorden door liefkozingen kracht bij te zetten.

Onder zulke teedere woorden en beweegredenen, waardoor de man het meisje tot kalmte poogde te brengen, bereikte men het kasteel.

Hij hielp haar uit het rijtuig stijgen, geleidde haar aan den arm naar de verandah en drukte haar nogmaals een kus op de hand terwijl hij zeide :

— Laat uwen trouwen oom, die slechts voor u en door u leeft, altijd eene plaats in uw hart behouden.

Daarop ging Gabriëlla naar hare vertrekken en de graaf snelde, van toorn en woede bevende, naar de kamer van zijn zoon.

Hij vond dezen bij het geopende raam in een leuningstoel liggende en in sombere gedachten verzonken.

— Gij zult u zelven en mij nog ten gronde richten, zeide hij met bevende lippen.

— Wat is het nu ?

— Gij ontrukt het meisje en haar vermogen aan onze macht.

— Wat zou ze doen ?

— Maar, ongelukkige, zij wil naar Avalos gaan.

— En wat zou dat ?

— Deze is haar toeziende voogd; hij weet van iederen piaster die haar toebehoort.

— Ah! zoo!

— Hij is de voornaamste invloedrijkste advokaat en wat erger is, een streng rechtvaardig man en in het geheim onze vijand.

— Dat weet ik.

— Gij weet ook dat mijn vermogen niet aanzienlijk is.

— Eilaas, neen!

— Wij zouden van onze grootheid afstand moeten doen als Gabriëlla ons verliet, en nochtans verjaagt gij haar van ons.

— Waarom bezit gij niet evenveel vermogen als Gabriëlla!

— Omdat gij het verspilt en verspeelt.

— En gij zelf! sprak hij bitsig, speelt gij niet ?

— Ik ben uw vader en...

— Ik ben uw zoon! lachte Bernardo boos.

— Ik heb alleen aan mij zelven rekenschap te geven. Ik verlang geene liefde, geene dankbaarheid van u; ik maak u slechts op uw eigen belang opmerkzaam.

— Gij zijt wel goed.

— De graven de Campanas behooren tot de oudste geslachten van Spanje en ik, hun vertegenwoordiger in dit land, heb tot dusverre hun eer, den roem en het aanzien van hun huis opgehouden. Hoe zult gij het na mij kunnen doen, als gij u zelven, in uw dollen waanzin van de middelen daartoe berooft.

— Durft een *gachupino* van eer, van aanzien spreken ? riep Bernardo met een honenden lach uit. Wie wordt in dit land meer veracht dan gij, Spanjaarden, en geschiedt dat niet met recht.

— Met recht ? brulde de graaf.

— Ja, hebt gij dit land niet eeuwen lang in slavernij (jammer en ellende laten zuchten en zijne krachten uitgezogen ? Durft een *Gachupino* dan nog van eer spreken!

— En toch geven de wetten dezes land hun het recht om bij zijn leven vrij en onverhinderd over zijn have en goed te beschikken en een ondankbaren zoon te onterven, Don Bernardo! hernam de grijsaard van woede bevend.

— Ga voort, edele vader! spotte de zoon.

— Als gij dan verderf over ons huis wilt brengen dan zult gij daaronder het eerst lijden; ik zal mijne hand van u aftrekken.

Bernardo was nu van zijn stoel opgerezen en vader en zoon stonden tegenover elkander.

Beiden gevoelden dat ze verder gegaan waren dan in hun wederzijdsch belang was.

De een wachtte op den andere of deze ook een poging tot verzoening zou aanwenden.

Bernardo zelf was daarvan verre van verwijderd.

Hij stond met gekruiste armen en gefronste wenkbrauwen en hield den gramstorigen blik onbeweeglijk op zijn vader gevestigd.

Bij dezen had het verstand de hand boven den hartstocht; hij brak het stilzwijgen af en zeide :

— Bernardo, moeten wij ons dan waarlijk zelf in het ongeluk storten? Luister toch naar rede.

— Spreek dan bedaard.

— Ik ben het.

— En laat uwe verwijten.

— Tot dusverre, Bernardo, is het ons gelukt!

— Heel zonderling gelukt!

— Ten minste konden wij elken minnaar van het meisje verwijderd houden.

— Misschien!

— Waarom zouden wij daartoe verder niet in staat zijn?

— Ik twijfel.

— Ten einde haar echter hier te doen blijven moeten wij alles aanwenden om haar het leven bij ons zoo aangenaam mogelijk te maken. Anders verjagen wij haar van hier.

— Wat moet ik dan doen?

— Als gij slechts volhoudt haar beleefdheden te bewijzen dan zal zij eindelijk aan uw bede gehoor geven. Gij moet het weer goed bij haar maken.

— Hoe dat?

— Ga naar haar toe, vraag vergiffenis voor uw verkeerde handelwijze en geef de verzekering dat gij haar nimmer meer door daad of woord zult beleedigen. Het ontbreekt u niet aan welbespraaktheid, als gij u daarvan wilt bedienen. En waarom zoudt gij ze dan niet te baat nemen? Als zij eenmaal bij Avalos is dan hebt gij haar voor eeuwig verloren!

Bernardo was uiterst zenuwachtig.

Zijn oogen gloeiden, zijn lippen beefden.

Hij greep de hand des grijsaards en zeide op een doffen toon :

— Gij hebt gelijk, vader!

— Niet waar?

— Ik heb een dwaasheid begaan.

— Gij kunt ze herstellen.

— Ik wil het beproeven.

— Goed, goed dan zal het u zeker gelukken. Laat geen middel onbeproefd, werp u aan hare voeten, stort tranen, zweert berouw en verbetering, dan zal zij wel toegeven.

— 't Is plezierig, grinnikte Bernardo.

— Gij hebt het verbrod, gij kunt het weder goed maken.

— En gij?

— Mij heeft ze lief alsof ik haar vader was. Nooit is de gedachte in haar opgerezen dat ik in haar een middel gevonden heb om mijne eigene belangen te behartigen. Doe maar al wat in uw vermogen is, dan redt gij ons beiden!

De graaf klopte zijn zoon nog eens aanmoedigend op den schouder.

Dan verliet hij het vertrek.

Bernardo wierp hem een gramstorigen blik na.

Hij plaatste zich toen voor den spiegel en bracht zijn kleeding in orde.

Gabriëlla lag op dit oogenblik geknield voor een zilveren beeld der H. Maagd met versche bloemen omkranst. Dit stond in een prachtige nis in een hoek harer kamer.

Zij bad met betraande oogen en smeekte om kracht en wijsheid ten einde het beste te kiezen.

Daarop echter drong zich de beeltenis van Frans Evraert in haar gebed in.

Zij smeekte de H. Maagd hare liefde te zegenen en haren geliefde in bescherming te nemen.

Met een kloppend hart en gloeiende wangen lag zij nog in het vurig gebed verzonken, toen de deur open ging en Bernardo binnen trad.

Gabriëlla sprong verschrikt op...

Zij deinsde voor hem terug...

Smeekend strekte hij de handen naar haar uit...

— Vergiffenis!... genade! kreet hij en wierp zich voor hare voeten neder.

— Ik wil u wel vergiffenis schenken maar dan moet gij mij ook verlaten, don Bernardo!

— U verlaten, senorita!

— Wij kunnen niet langer onder een dak wonen! stamelde zij.

Gabriëlla was bang aangedaan en trad naar

het beeld der H. Maagd, als zocht zij in hare nabijheid bescherming.

— Alles, alles wil ik doen, elk uwer wenschen bevredigen maar laat mij dan ook met u onder één dak wonen; laat mij de bewustheid omdragen dat gij in mijne nabijheid zijt. Ik zal mij dan niet meer aan u vertoonen. Mijn gehate beeltenis zal u dan nimmer weer ten aanstoot zijn, maar wees barmhartig, Gabriëlla, verlaat ons niet.

Deze woorden sprak Bernardo op een klagenden toon en wrong de handen als ware hij van wroeging en berouw vervuld.

Hij ging nog eens op haar toe, viel haar nogmaals te voet en verborg zijn gelaat al snikkend in de handen.

— Ik smeek u, Bernardo, sta op!

— Eerst vergiffenis!

— Ik wil u vergiffenis schenken maar...

— O zeg niets meer, Condeza. Laat het bij de vergeving blijven en tracht mijne waanzinnigheid te vergeten. Heb mededoogen met mij. Denk aan onze gelukkige kinderjaren, aan mijn grijzen vader en breng mij niet tot wanhoop want het oogenblik waarop gij ons verliet zou mijn laatste zijn : ik zou een leven dat mij niets meer te geven had dan kwellingen en de folteringen der hel niet kunnen uitstaan. Wees zachtmoedig en barmhartig te mijnen opzichte, Gabriëlla en beveel slechts wat ik doen, wat ik laten moet.

Dit zeggende zag Bernardo haar zoo vleiend, zoo hartroerend aan en hief zijne handen zoo ootmoedig naar haar op dat zij zijne hand greep en door haar gevoel overmeesterd zeide :

— Laat het alles dan vergeten zijn, Bernardo. Maar met dit oogenblik smeek ik u ter wille van uw eigen geluk, ontsluit voortaan uw hart slechts voor al wat goed en edel is en ik beloof u dat gij in mij steeds eene echte verknochte bloedverwante zult vinden.

— Dank! Dank!

— Maar verlaat mij nu dan ook.

De oogen van Gabriëlla hadden zich met tranen gevuld.

Bernardo hielp haar opstaan; hij trilde over al zijne leden... Zijn lippen beefden en op zijn gelaat teekende zich de hevigste strijd af.

Hij waagde het niet meer een blik op het schoone meisje te slaan; bracht zijne lippen aan hare hand en murmelde :

— Dank! eeuwigen dank!

Hij stormde de kamer uit.

Op de trap wachtte hem de graaf met angst en ongeduld. Reeds van verre poogde hij den uitslag op het gelaat van zijn zoon te lezen.

Toen deze naar hem toetrad vroeg hij hem op eenen fluisterenden toon :

— Is het gelukt!

— Ja, riep Bernardo.

Hij snelde hem voorbij en begaf zich naar zijne kamer. Met een dreunend geluid sloeg de deur achter hem dicht. Iedere spier, iedere zenuw aan hem was hevig gespannen.

Zijn haren schenen te berge te rijzen!

Terwijl hij zijne handen uitstrekte als wilde hij iets aangrijpen om het te vernietigen, liep hij de kamer met haastige stappen op en neer.

Eensklaps bleef hij, als een hollend paard dat in zijne onstuimige vaart gestuit wordt, met gebogen hoofd staan, kruiste de armen over zijne borst en sloeg den blik op den grond.

— Als eene bloedverwante!... ah! ah!... niets meer! mompelde hij. Zijne tanden klapperden...

Hij richtte het hoofd omhoog...

— God! riep hij uit.

— Hij zag zijne eigene hatelijke beeltenis.

— Zij bemint een ander! brulde hij, en balde zijne vuist tegen den spiegel.

Alsof hij zich zelven niet kon aanschouwen, greep hij een stoel en slingerde hem door het geslepen glas.

In duizend scherven vloog hij door het salon.

— Ik zal mij wreken! ik zal mij wreken! kreet hij. Zij zal mij toebehooren of niemand!

HOOFDSTUK XIX

IN HET GEBERGTE

Door de bergengte van Durango reed een troep ruiters, guerrilleros van Juarez, die meer Noordwaarts trokken, gedurig verslagen, gedurig door Bazaine vervolgd.

Een Indiaan met aan de linkerzijde een Creool van het echte blanke ras reden voorop.

De Indiaan was Juarez.

Zijn hoofd hing moedeloos op zijne borst.

Inderdaad thans stond zijne zaak heel slecht.

Het leger den Franschen behaalde overwinning op overwinning; een groot gedeelte zijner officieren en generaals waren met hunne manschappen van hem afgevallen en tot de keizerlijken overgeloopen.

In het Zuiden zag het er ook zoo treurig uit als mogelijk was, naar de laatste berichten die hij ontving, want zijn trouwste aanhanger Porfeiro Diaz kon zich niet staande houden tegen de troepen die over hem stonden en die van belegeringsgeschut waren voorzien.

Pinto, zijn eerste luitenant, die de postwagens op de groote baan uitschudde en hun geld bezorgde tot het voortzetten van den krijg, werd gevangen en opgehangen.

De schelm was moedig gestorven, zonder zijn meester te verraden.

Wat nu?

Hoe verder hij van het binnenland naar de grenzen werd gedreven hoe minder middelen hem ten dienste stonden om weder een nieuw leger op de been te brengen en den strijd om de opperheerschappij te hervatten.

De regeering van Noord-Amerika ondersteunde hem slechts flauw.

Wat hielp hem dit overigens, nu dit rijk zelf in corlog was tegen de oproerige Zuidelijke Staten.

Thans bevond hij zich weder op de vlucht.

Hij was zelf gedwongen alle vijandelijkheid te vermijden om zich zelven in veiligheid te brengen, terwijl zijne erfelijke vijanden, de veroveringszuchtige Franschen, door het bezetten der havens ook de laatste hulpbronnen voor hem afsneden.

Ook dit middel om zich het noodige geld te verschaffen tot betaling zijner troepen ontbrak hem nu.

De man aan zijn linkerzijde was Lerdo de Petada, zijn eerste minister.

Koel en somber was ook deze.

Hij ook zag zijn laatste hoop verzwinden.

Zijne eerzuchtige verwachtingen waren te leur gesteld en een toornig, half-verachtelijke lach krulde zijne lippen, toen de hengst dien Juarez bereed struikelde en zijn berijder bijna op den grond wierp.

Zonder zich op te houden vervolgde de bende haren tocht, gedurig dieper het dal in, waar men reeds verandering bespeurde in den plantengroei.

Tot hiertoe had men een gematigde luchtstreek gehad en men was denzelfden morgen nog een pijnboomwoud doorgetrokken dat de hoogte bedekte.

De pijnboomen, waar zich nu en dan een enkele spar vertoonde, verlieten zij en betraden thans het terrein der agavin waaronder men nu en dan de cactus in haar verwonderlijke vormen opmerkte.

Aan den oever der beek groeide buitendien een wilgensoort en ander kreupelhout benevens een prachtig bloeiende distel en de eigenlijke Mexicaansche *mageh*, dat agavensoort waaruit de *pulque* wordt bereid, kwam hier bij menigte voor.

Men kwam dus in een warmer klimaat.

Hier waren de manschappen ook meer aan de zon blootgesteld die tevens in kracht won.

Verscheidene soldaten wierpen hun zerape van de schouders en rolden hem voor zich op den zadel.

De muildieren vervolgden onvermoeibaar hunnen weg alles ontwijkend wat hun hinderlijk was.

Plotseling keek Juarez op en greep zijn paard bij den teugel.

De ruiters die voor hem uitreden hadden ook hunne paarden tot staan gebracht.

Eenige geweerschoten klonken in het dal!..

— Was dat de vijand?

Hij had de kleine bende op geen ongunstiger terrein kunnen verrassen want een ontwijken was hier niet mogelijk en een verdediging of vlucht evenmin.

De ruiters hadden hunne dieren in den steek moeten laten en om zich te redden tegen de steile bergwanden moeten opklauteren.

Slechts een oogenblik hield Juarez stil.

Daarop gaf hij zijn paard de sporen om ten minste deze gevaarlijke plaats zoo dra mogelijk achter den rug te hebben.

Zelfs de muildieren spitsten de ooren bij het knallen der geweren. Het geluid was ver verwijderd, maar die dieren begrepen zeer goed wat dit beteekende waardoor zij ook instinktmatig met verdubbelden spoed vooruitgingen.

Hoe verder men kwam hoe smaller het pad werd zoodat de ruiters eindelijk moeite hadden er door te komen.

Alleen de lastdieren die volgden kwamen gemakkelijk voort want hun last was door *arriero's* hoog genoeg opgepakt om niet tegen de zijwanden van het steile bergpad te schuren. Op sommige plaatsen moesten zij eenige treden naar omlaag springen zoo steil liep de weg naar beneden.

In den regentijd ware het onmogelijk geweest dit pad te begaan want men zag nog duidelijk de sporen hoe het water bij een sterken vloed langs dezen weg naar beneden stroomde.

De voorste ruiters zagen nu het geheele dal voor hun blikken uitgespreid en een bekoorlijker tooneel hadde men zich moeilijker kunnen voorstellen.

Vóór hen lag op den achtergrond het blauwe gebergte der Cordillera of de *Sierra Madre*, zooals het hier genoemd werd.

De voorgrond prijkte met het donkergroen der boomen. Het oog van Juarez was echter niet gevestigd op die natuurweelde.

Hij staarde met blijkbare verrassing naar het tooneel dat zich daar beneden aan het oog vertoonde.

Van daar kwam het geknal der geweerschoten, en vreemde gedaanten in eene kleeding van heldere kleur kwamen in stormpas aangerukt.

Een lichte kruitdamp walmde in heldere wolkjes omhoog en in den breeden weg lagen er eenige donkere gestalten stil zonder beweging.

Had men Juarez eene hinderlaag gelegd?

Maar hoe was zulks mogelijk? Wie kon weten dat hij juist dezen weg zoude gaan? Wie was bekend met zijn doel?

Niemand kon dit weten want met zich zelven was hij het niet eens.

De voorhoede moest dus toevallig op den vijand zijn gestooten. De eerste guerilleros wezen hem met den vinger aan in het dal. Maar nu was het de vraag hoe sterk de vijand was en of het geraden zoude zijn hem het hoofd te bieden.

Lerdo de Tejada reed aan zijne zijde en keek bezorgd in de vallei.

Hij durfde niets vragen want hij mocht geen vrees verraden, maar hij was overtuigd dat zij hier eene kwade kans hadden zoo zij met een machtigen vijand te doen kregen die hen te gelijk van voren en in de flank kon aanvallen.

Weldra kwam Pastero aan de andere zijde van Juarez.

Pastero was een man in den aard van Pinto die gehangen werd.

Vroeger was hij muildierdrijver of arrierro, thans generaal of liever aanvoerder eener rooverbende.

Hij wierp haastig een blik op het schouwspel.

Nauwelijks had hij dit goed gezien toen hij lachend uitriep:

— *Caramba!* zie hoe ze loopen! De onzen hebben zeker een verkenningstroep van den vijand verrast en overrompeld, want daar vluchten eenige soldaten die zich van de hoogte laten afglijden.

— Maar de Franschen dragen geen witte uniformen, zeide Juarez en de Oostenrijkers evenmin.

— Het zijn Fransche Turcos, zeide de Zambogeneraal. Waarschijnlijk manschappen die tot de westelijke troepen behooren.

— Dat is mogelijk, antwoordde de president Juarez, maar kunnen zij ons niet omsingelen?

— Dan moeten zij zeer bekwame aanvoerders hebben, wedervoerde Pastera lachende, als zij van gindsche hoogte op deze willen komen, hetgene door gindsche bergkloof onuitvoerbaar is. Daartoe zouden zij wel een halven dag noodig hebben. Wij hebben hier niets te vreezen, burger president. Ik ken de streek zeer goed en ik zou u aanraden het dal door te trekken. Want ginder is nog een bergpas die veel gevaarlijker is dan deze. Hoe eer wij erdoor zijn hoe beter.

— *Vamonos!* zei Juarez na een oogenblik nadenken. Voorwaarts, *senores!*... Ik geloof dat wij ons op generaal Pastera verlaten kunnen. Voor het gevecht daar beneden komen wij ongetwijfeld te laat, want de onzen zijn reeds meester van het slagveld en kunnen ons daar ook gemakkelijk dekken.

Zonder eenig antwoord af te wachten, gaf hij zijn paard de sporen en reed door.

Toen zij daar waren stonden zij ongeveer drie honderd schreden van den rancho die hier, afgezonderd van het gewoel der wereld, was gebouwd, en weldra naderden zij de plaats waar kort te voren het bloedig treurspel gespeeld was.

De officier aan wien het kommando der voorhoede was opgedragen kwam hen hier reeds te gemoet.

Hij maakte den president verslag over het voorgevallene. Juarez vernam nu dat zij, zooals Pastera reeds had vermoed, hier in den rancho eene kleine afdeeling Franschen en Turcos hadden verrast.

Dapper hadden dezen zich verdedigd doch zij moesten voor de overmacht zwichten.

Zestien Turcos en zeven Franschen waren gevangen genomen en een ander getal was gedood of zwaar gewond.

Juarez reed zwijgend voort en eenige minuten later bereikten zij het slagveld waar zich

de kleine afdeeling vijanden, door de Mexikanen verrast, in eene omheining hadden teruggetrokken en verdedigd.

Daar lagen de lijken nog van hen die gevallen waren, Mexicanen en vreemdelingen door elkander, want de guerrilleros hadden de plaats bestormd.

De voorzitter wendde het hoofd af, toen hij aan een sterken oranjeboom, niet verre van de hut, de lijken zag zwieren van twee Mexikanen die het offer geworden waren van het vreeselijk snelle gericht van den aanvoerder der voorhoede.

— Overste Juba, zeide Juarez somber, kon deze rechtspleging niet uitgesteld worden tot mijne aankomst in het dal? Gij schijnt met groote haast gehandeld te hebben.

— Burger-president, bromde de guerrilla-officier, het waren verraders.

— Mij dunkt, het zijn Mexicanen.

— Ja, wegloopers van ons eigen korps, en als wij de overigen manschappen in deze dagen geen streng voorbeeld geven van wat zij voor ontrouw te verwachten hebben dan kunnen wij ook ons verzekerd houden, dat ons, vóór wij het volgende nachtkwartier betrekken, reeds de helft der manschappen ontloopen is. Met de overige gevangenen heb ik gewacht op uwe komst en laat het aan u over hun lot te beslissen. Ik moet u evenwel doen opmerken dat onze macht te gering is om gevangenen te bewaken en mede te voeren.

— Wat dan?

— Zoo wij hun de vrijheid geven loopen wij gevaar dat de vijand ons morgen reeds met geheele zwermen achterna komt.

Aan de voeten van Juarez lag een Turco in zijne lichte, gemakkelijke kleeding, maar het bruin-zwarte gelaat was vaal en met bloed overstroomd.

De fez was door een sabelslag vaneen gehouwen en de borst met kogels doorboord.

Lerdo de Tejada was ook naderbij gekomen en afgestegen om den buikriem van zijn lastdier vaster aan te halen; toen hij daarbij achteruit trad raakte hij met zijnen voet het lijk aan en met afkeer trok hij dezen terug.

— En moeten wij zulk gespuis verschoonen? zegde hij somber. Negers uit een vreemd land gebracht om hier te rooven, te plunderen en de kinderen des land te dooden. Wat weten zij van onze twisten? Wat begrijpen zij daarvan? Zij verstaan niet eens de taal, evenmin als wij de hunne. Wie heeft hen hier geroepen? Hoe minder omslag wij met hen maken hoe beter, en er is ook niets aan verbeurd.

— Arme duivels, zeide Juarez, het is waar zij gebruiken hunne wapenen tegen ons maar niet om eenige reden want ze weten niets van onze politieke toestanden. Gelooft gij, Lerdo dat zij anders hun geweer op ons zouden afschieten?

— Maar wij kunnen ons toch niet met gevangenen belasten!

— Laat hen dan loopen!

— En als de vijand ons dan vervolgt?

— Zal hen de verslagene daarvan niet terug houden?

— Wat maakt dit ook? Gij zet den Franschman op ons spoor! sprak Lerdo.

Juarez, die wel voelde dat hij heden of morgen kon te verantwoorden hebben voor het vergoten bloed en die het misschien toch ook barbaarsch vond, tegen alle recht in, de gevangenen te dooden, zeide:

— Pastera heeft mij beloofd ons door het gebergte te leiden, ik houd mij overtuigd dat hij woord zal houden. Voorwaarts, mijne kameraden.

— En de gevangenen?

— Laat die weinige gevangenen, die ik daar zie, voor hun gewonde makkers zorgen. De onzen zullen wij mede voeren. De anderen moeten in de rancho blijven. Als wij den vijand met edelmoedigheid behandelen dan zal hij ook niet hard voor onze verwonden zijn. Wat dunkt u, Pastera, zullen wij hier een oogenblik rust nemen. De plaats ziet er niet zeer aanlokkend uit.

— Neen, Uwe Excellentie, antwoordde de generaal, met den vijand zoo dicht in den rug moeten wij zoo iets niet doen.

— Waar dan?

— Ongeveer duizend schreden van hier weet ik een zeer geschikte plaats.

— Waar ergens?

— Daar, op die hoogte, waar die boomen staan.

— Het zijn oranjeboomen.

— Ja, vroeger stond er in hun schaduw een hut. Van daar kunnen wij het geheele dal overzien en langs den rug zijn we gedekt.

— En de weg, Pastera?

— Die splitst zich in twee en loopt naar het Noorden. Met een paar ruiters kunnen wij ze beiden doen verkennen en dan kiezen.

— En zouden wij de voorhoede niet weder vooruit zenden? vroeg Juarez die zelf geen kennis van de krijgskunde had en zich daarom

ook niet mocht wagen om aan het hoofd zijner troepen een landstreek door te trekken die hem onbekend was.

— Ja, antwoordde Pastera.

Een halfuur later bereikten zij de plaats door den generaal aangeduid en waren juist uit den zadel gestegen toen de president verbaasd uitriep:

— Wat is dat?

— Geweerschoten! antwoordde men hem onverschillig.

Inderdaad een geknal dreunde in het dal als een pelotonvuur.

Haastig keerden de ruiters zich om nieuwsgierig of hunne kameraden weder door den vijand waren aangegrepen in welk geval hun niets anders overschoot dan den engen bergpas te verdedigen.

Beneden in de vallei was echter niets ongewoons te bespeuren.

Alleen de kruitdamp die tusschen de bladeren der banaanboomen optrok, bemerkte men als een witte nevel.

Pastera besteeg de hoogte.

Hij sprong uit den zadel.

— Wat gebeurde daar beneden, generaal? vroeg Juarez. Wie heeft daar beneden geschoten, en op wiens bevel?

— *Quien sabe?* zei de aanvoerder schouderophalend. Misschien zijn hun geweren vochtig geworden en hebben zij dezen daarom afgeschoten.

Juarez keek hem scherp aan en het was alsof hij hem nog eene andere vraag wilde doen.

Pastera behandelde de zaak zeer onverschillig en hield zich bezig met den buikriem van zijn verhit paard een weinig los te maken.

De president beet zich op de onderlip.

Hij staarde somber voor zich neder en wierp nog een blik beneden in het dal...

De kruitdamp steeg er langzaam naar omhoog.

Verder zag hij niets...

Het dichte loof der bananen verborg alles voor het oog.

Nu stapte hij langzaam naar een verheven punt waar hij zijne zerape op den grond openspreidde.

Hij vlijde zich daarop neder, zette zich met den rug tegen den oranjeboom en keek peinzend voor zich.

Lerdo trad langzaam naar hem toe.

Hij stond eenige oogenblikken naast hem, schijnbaar met den blik naar het dal gevestigd, maar inderdaad zag hij niets van alles wat zich aan zijn oog vertoonde.

Zijne gedachten waren ver van hier, in de hoofdstad.

Daar had Lerdo de Tejada eens geregeerd in den naam van Juarez en waar thans een vreemdeling zijn troon had gevestigd.

Dood en verderf lagen over Mexico.

Op bergen en in dalen laaiden de legervuren.

Strijd? overal strijd! Oproer! verdrukking! willekeur!

Van den Atlantischen tot den Stillen Oceaan stond alles te zwaard! De kern des volks was hem en Juarez afvallig geworden.

Het leger dat zij nasleepten bleef alleen door den schrik aan hen gebonden!

Zwijgend en ontevreden, lag de kleine en ineengedrongene gestalte van Juarez voor hem.

Dit was de man dien men nog den president van Mexico noemde, die tegenover den Keizer stond!

Maar geen voet breed gronds was er in het uitgestrekte rijk te vinden waarvan hij zeggen kon:

« Mijn recht op deze plaats zal ik handhaven! »

Op de gelaatstrekken van den Indiaanschen president lag eene uitdrukking van koelen, spijtigen trots.

Hij moest doorzetten wat hij eenmaal was begonnen. Daartoe was hij de man.

Duizenden zouden zich in zijne plaats ontmoedigd gevoelen. Alle voorspoed had hem den rug toegekeerd.

Zijne vrienden verlieten hem bij geheele zwermen.

Het schip was aan 't zinken.

Een lichtbeeld bleef er over dezen nacht: *Mercedès!*

Waar was zij thans?

Hij drukte zijne kleine oogleden zoo dicht op elkander, dat er niets van de oogappels was te zien.

Alleen de neusvleugels openden zich wijd als van het paard dat den storm snuift.

Geen woord kwam over zijne lippen.

En Lerdo de Tejada?

Het was alsof deze met trots en verachting nederzag op Juarez.

Hij hoopte...

Eenmaal zou de revolutie overwinnaar wezen en dan...

Lerdo zag zich president van Mexico.

Doch waarheen wilde Juarez thans?

Juarez was veel te achterhoudend om hem iets daaromtrent mede te deelen.

— Wanneer denkt gij weder van hier op te breken, burger-president? vroeg Lerdo eindelijk, nadat hij te vergeefs had gewacht dat Juarez hem zoude aanspreken.

— Hee?

Deze had zijne nabijheid nog niet opgemerkt en ontwaakte als uit een droom.

Maar op hetzelfde oogenblik was hij weder tot bezinning gekomen en zeide bedaard :

— Ik geloof niet, mijn waarde Lerdo, dat wij ons thans behoeven te overhaasten. En wij hebben overvloedig tijd om onze volgende rustplaats te bereiken.

— Maar onze tocht is nog ver, zeide Lerdo zacht. Ik zoude niet gaarne willen dat gij u nutteloos bloot steldet aan groot gevaar. Aan de veiligheid van uw persoon is ons belang en dat van het geheele rijk verbonden. En ik heb mij zelven gelast met de zorg u voor ieder gevaar te behoeden.

— En waarheen zoudt gij mij geleiden om dit doel te bereiken? vroeg Juarez terwijl een nauwelijks merkbare lach zich op zijn gelaat vertoonde.

— President, hernam Lerdo de Tejada, gij moet op Mexico's landgebied blijven om volgens de wet uwe aanspraak op de regeering te behouden. Maar Mexico strekt zich uit tot de *Rio Grande* en daar kunnen wij in veiligheid den afloop der gebeurtenissen in het Zuiden afwachten, want daar hebben wij gelegenheid ieder oogenblik aan het dreigendste gevaar te ontkomen.

— Daar in de woeste wildernis moeten wij nieuwe troepen aanwerven, zeide Juarez somber. Neen, Lerdo, wij gaan naar Chihuahua, daar zijn wij midden eener bevolkte streek die ons is toegedaan. Laat de zorg aan mij over en laat ons thans zien of wij iets te eten kunnen bekomen, want ik word hongerig.

De maaltijd was spoedig gereed en het was een eigenaardig gezicht die troep op het gebergte gelegerd te zien.

Een groot vuur werd aangelegd.

Beneden in het dal hadden zij een jongen stier gekaapt en een paar kiekens.

Het dier werd geslacht en spoedig hingen groote stukken vleesch aan het spit boven de vlammen.

In een blikken ketel werd voor Juarez en Lerdo een hoen gekookt. Generaal Pastera nam zijn eetmaal met de soldaten.

Een hoop aasgieren kwam aangevlogen.

Hadden zij de lucht gekregen van een goeden buit? Hadden zij misschien de geweerschoten gehoord?

Want die slimme dieren weten zeer goed wat dit in Mexico te beduiden heeft!

Zij waren er immers jaren aan gewoon!

Doch dit bekommerde de soldaten niet.

Heden of morgen zouden zij de prooi worden dier roofvogels!

Que importe! zeiden zij.

Spoedig zou den nacht invallen.

Generaal Pastera besloot met Juarez dat men daar vernachten zou.

Lerdo trad op Pastera toe en vroeg hem fluisterend :

— Wat waren dat voor geweerschoten?

— Welke geweerschoten?

— Daar aanstonds beneden in den Plantanor?

— *Quien sabe?* gaf generaal Pastera schouderophalend ten antwoord.

— Weet gij het niet?

— Ik was reeds weg toen zij schoten.

Maar Lerdo vervolgde :

— Yaba heeft de gevangenen laten doodschieten, niet waar?

Hij bezag Pastera scherp.

Deze haalde de schouders op.

— En al had hij dat gedaan? zeide hij eindelijk. Dan zijn wij er van af. Caramba! hun bloed is toch ook gemaakt om te vlieten zoowel als 't onze. Vamonos!

Het was spoedig nacht.

Lerdo wilde weten wat er van was.

Niet dat hij medelijden had met de gevangenen doch het waren wapens die hij vergaderde tegen Pastera en Yaba.

Als het kamp in rust was gedompeld daalde hij bij de schemering der sterren terug het dal in.

Omtrent op de plaats gekomen waar hij de rook had zien opgaan ontstak hij een toorts.

De vlam laaide rood en weerkaatste op een akelig schouwspel.

Daar lagen de lijken der gevangenen!

Hij wist genoeg. Met den voet deed hij de toorts uit en keerde naar het kamp.

Op uur en stond zou hij aan Yaba en Pastera kunnen verwijten weerlooze gevangenen te hebben vermoord! Die zouden hem niet in den weg staan tot het presidentschap.

HOOFDSTUK XX

EEN LAAT BEZOEK BIJ DEN KEIZER

De zon ging onder na een zoelen heeten dag en verdween achter de bergen.

De lucht werd koeler en de adel der hoofdstad stroomde naar de Alameda, de publieke wandelplaats om daar onder de schaduwrijke boomen frissche lucht in te ademen.

Ook kwamen de wandelaars om de verschillende prachtkleederen der vrouwen in oogenschouw te nemen.

De Alameda van Mexico maakt geene aanspraak op groote schoonheid of sierlijkheid van aanleg, maar men heeft er hooge statige boomen zoo onontbeerlijk voor de inwoners eener groote stad.

Zij bestaat uit een park ongeveer tachtig schreden lang en vier honderd schreden breed, omgeven door een hoogen muur en een breeden rijweg voor koetsen en ruiters.

De voorname lieden hadden de gewoonte te rijden doch in de tegenwoordige dagen nu een goed Oostenrijksch muziekkorps zich liet hooren, lieten zij hun rijtuigen buiten wachten en wandelden de voetpaden op en neder.

Op dien avond was de wandelplaats druk bezocht, vooral door den adel en zulks te meer omdat er dezen dag geen feesten noch schouwburgvertooningen waren.

De menigte praatte, wandelde, lachte.

Plots ontstond er een ongewone beweging.

En van mond tot mond weergalmde het :

— De Keizer! De Keizerin!

Inderdaad daar was het vorstelijke paar.

Het wenschte de Alameda te zien op het oogenblik dat zij krioelde van volk.

De Keizer en de Keizerin waren aan den ingang afgestapt en wandelden thans te voet langs de paden waar de bezoekers hun uit eerbied met een diepe buiging uit den weg gingen.

Wie zou gezegd hebben dat ze allen kort te voren hevige republikeinen waren!

Maximiliaan zag er welvarend en vergenoegd uit.

Zijn goedhartig en verstandig gelaat blonk van welwillendheid en zelfdoening.

Het was geene zelfmisleiding toen hij zich gevleid gevoelde door de oprechtheid en welgemeendheid der hulde die men hem overal bracht.

Toen zij de muziek voorbij kwamen hield deze een oogenblik stil om daarop met vol orkest weer in te vallen...

De geheele menigte die zich daar bevond stemde daarmede in met een luid gejuich!

Hierbij was niets gemaakt want het was geen afgesproken werk.

De ontvangst was inderdaad hartelijk.

De keizer was zichtbaar aangedaan.

Dankbaar sloeg hij zijne blikken naar alle zijden heen en het gelaat van Charlotta schitterde van innige blijdschap en tevredenheid en vriendelijk knikte zij met het hoofd het volk toe.

Toen zij de Alameda eindelijk weder wilden verlaten kwamen de Campanas hen juist tegen.

In hun gezelschap bevond zich de schilder Frans Evraert die naast de Condeza stapte.

Gabriëlla boog diep.

De keizerin nog gelukig door de hulde die haar pas werd gebracht, trad op de senorita toe, die vol eerbied haar hand kuste.

De keizerin zeide :

— Ik heb uw portret gezien, Condeza; laat mij u een hartelijken gelukwensch brengen. Nog nooit zag ik treffender gelijkenis noch heerlijker schildering.

En tot den kunstenaar voegde zij er bij :

— Mijnheer Evraert, gij houdt hier den Vlaamschen naam met roem op. Ik verheug mij daarover zeer.

— Uwe Majesteit is al te welwillend, antwoordde de schilder.

— Neen, sprak de keizer vriendelijk, het is ook mijne meening. Gij hebt een meesterstuk geschilderd dat zal blijven. Ik hoop, vervolgde hij, u spoedig bij ons op Chapullepec te zien.

Met de graven de Campanas hadden de vorsten geen woord gewisseld buiten den wederzijdschen groet.

De oude graaf en Bernardo beten zich spijtig de lippen dat al de eer voor Evraert en voor Gabriëlla was.

Met een vriendelijken groet begaf het keizerlijke paar zich naar den uitgang om daar weder in het rijtuig plaats te nemen.

In de Alameda waren de keizer en de keizerin het voorwerp aller gesprekken.

Ook was er in den laatsten tijd zooveel gebeurd om stof tot een gesprek op te leveren.

Doch er bevonden zich ook ontevredenen.

Hoe kon het anders zijn? De belangen waren te verschillend.

— Hebt gij gezien hoe vriendelijk onze keizerin zich met de condeza de Campanas onderhield? vroeg een bejaarde dame, die zeer rijk gekleed was en met een vriendin en een bejaard heer van deftig voorkomen, in een der zijpaden wandelde.

Dit kleine gezelschap scheen tot het ras der Mestiezen te behooren en de eerstgenoemde was ook een verwante van den gewezen voorzitter Juarez.

De oude heer, die vroeger minister was onder het bestuur der *Independencia*, gevoelde zeer gekrenkt, dat hij zoo geheel en al door Maximiliaan als een onbruikbaar persoon werd voorbijgezien.

Hij haalde de schouders op.

— *Que Quiere usted?* zeide hij. De oude Campanas drijft met den stroom mede want hij heeft zelf veel eigendommen van de kerk gekocht.

— Mijn neef Juarez zal nog wel eens terugkeeren, zeide de oude dame.

— Dat denk ik ook, stemde de oude heer in, het land wordt waarlijk te slechts bestuurd.

« Sinds ik geen minister meer ben! » peinsde hij er bij.

Niet ver van daar stond een groote populier waaraan eenige werklieden bezig waren met hem toe te metselen.

De helft van den stam scheen door ouderdom verrot te zijn, waardoor hij tot boven toe was uitgehold.

Hiervan werd door een aantal leperos gebruik gemaakt, die gaarne in de vrije natuur leefden.

Om hun maaltijd te koken begaven zij zich naar den hollen boom in de Alameda, waar zij op het warme middaguur door niemand gestoord werden.

Zij legden in den boom een klein vuur aan en deden hem alzoo voor schoorsteen dienen.

In dit genot zouden zij thans voor goed door den opgemetselden muur verhinderd worden.

Bij den boom stonden eenige heeren die naar het werk keken.

— Hola Lucido! Wat doet gij daar? vroeg een zwaarlijvig heer, die, alleen, met de handen op zijn rug, voorbij wandelde. Zijt ge hier opzichter geworden?

— *Caramba!* riep de aangesprokene. Zijt gij het Roneiro?

— Gelijk gij ziet?

— Waar zijt gij zoolang geweest?

— In het Noorden.

— En hoe zit het daar?

— Volop oorlog. De Juaristen worden keer op keer geklopt en Mejia drijft hen naar het Noorden.

— Ja, het geheele land zal spoedig vrij zijn, Roneiro, zeide Lucido. Het keizerrijk wint dagelijks in aanhangers en wij gaan een goeden tijd te gemoet.

— Denkelijk!

— Het is zoo. Vera-Cruz heeft, zoolang het bestaat, zooveel maandelijksche inkomsten nog niet gehad als in den laatsten tijd. De handel bloeit en alle takken van nijverheid gaan vooruit.

Roneiro schudde het hoofd.

— Neen, sprak hij, het gaat nog niet goed.

— Wat ik u zeg is de waarheid, Roneiro.

— Ja, op het papier. Maar de werkelijkheid!...

— Vindt gij die zoo slecht?

— Ja.

— In welk opzicht?

— Het land is vergeven van bandieten. Alle dagen worden er postwagens aangerand. Doet de keizer dan iets om aan dezen toestand een einde te maken?

— Hij is te goed, zeide Lucido. Hij kan geen doodvonnis voor de Mexicanen onderteekenen, maar hij zal zich daartoe toch gedwongen zien.

— Te goed is hier te zwak, hernam Roneiro.

— Wij Mexicanen zijn inderdaad niet gewoon zacht behandeld te worden. Kent gij dien persoon in Mexicaansch generaals-uniform, die met een paar zijner kameraden zoo opgeblozen en trotsch daar voortstapt?

— Die man die zoo donker kijkt, met zijne zware wenkbrauwen?

— Juist.

— Het is generaal Cortina, nog voor weinige maanden een ijverig partijganger van den president Juarez, maar die waarschijnlijk meer menschenlevens op zijn geweten heeft dan zelfs Marquez, en genoeg Mexicaansch bloed heeft doen vloeien om een oorlogsschip vlot te maken.

— Ik weet dat hij Juarez is afgevallen, en dat hij zoolang den keizer zal getrouw zijn als die hem goed betaald.

Dit waren gesprekken die in de Alameda gevoerd werden.

Men voelde dat er nog geen berusting was en geen vertrouwen.

Het keizerrijk had nog geen diepe wortels in dat revolutionnaire volk.

Dit zagen noch de keizer, noch de keizerin die de toejuichingen langs hun weg dronken als een bedwelmenden wijn.

Bij het slot Chapullepec stapte Maximiliaan uit.

Hij bood den arm aan zijne gemalin en zonder door zijne dienaren begeleid te worden wandelde hij met haar onder de prachtige ceders die aan den voet van den kasteelberg staan.

Hoe opgeruimd hij ook was toen zij den heuvel afstegen en hoe levendig zijn gesprek ook was, hier beneden in het duistere bosch van oude boomen werd hij stiller en stiller.

Ten laatste sprak hij geen enkel woord meer.

Zijn geest dwaalde terug naar lang vervlogen tijden en zweefde vooruit naar de toekomst van zijn schoon rijk.

Hij voelde zich echter ter neer gedrukt onder de schaduw die immer donkerder werd.

Zijn borst ging zwaar op en neder en hij fluisterde zacht :

— Kom, Charlotta, laat ons weder opwaarts gaan...

— Waarom, Max?

— Daar is het lichter. Hier beneden onder die groote boomen is het mij alsof ik in het graf lig.

— Het zijn getuigen van vervlogen luister en grootheid, zeide de keizerin.

— Vervlogen! herhaalde Maximiliaan. Dit woord ruischt hier in de toppen dezer boomen! Vervlogen!

— Wat deert u, Max? vroeg de keizerin.

Deze zag verschrikt naar haar op.

— Is er iets voorgevallen? vroeg zij. Hebt gij slechte tijdingen gekregen?

Maximiliaan schudde het hoofd.

— Neen, lieve, slechts goede. Dat weet gij immers zelf wel.

— Maar het heeft u gehinderd dat Amerika onzen gezant niet wil herkennen, zeide de keizerin.

Beiden verlieten het bosch en gingen bergopwaarts.

— Neen, dat juist niet, hernam de keizer. Het was niet verstandig van mij dat ik daarvan de proef nam. Maar dit heeft niets te beduiden, wij hebben kracht genoeg uit ons zelven. En de weinige vijanden die thans nog tegenover ons staan kunnen wij wel alleen overwinnen. O! hier ademt de borst vrijer dan daar beneden in het somber woud! vervolgde hij terwijl hij bleef staan en zijn blikken over de toppen der boomen, die beneden hem in het park prijkten, heen keek.

— Hoe schoon, hoe betooverend schoon is het hier, Charlotta! Hoe zacht en geurig is de lucht! Ik heb vroeger altijd gemeend dat de zee niet kon gemist worden om een prachtig natuurtooneel te volmaken, doch die heerlijke vuurbergen ginds vergoeden dit gemis ruimschoots.

— Ja, het is hier goed om wonen, antwoordde de keizerin zich dichter bij haar gemaal dringend... Mij dunkt er komt iemand!

— Inderdaad.

— Het is een dienaar die ons schijnt te zoeken.

Zij gingen naar hem toe.

De lakei meldde dat maarschalk Bazaine zoo even was gekomen en Zijne Majesteit om een kort onderhoud verzocht.

— Bazaine! herhaalde de keizer verbaasd. Wat is er voorgevallen dat hij ons op den laten avond nog opzoekt?

— Wat zou er voorgevallen zijn? vroeg de keizerin wier hart ook klopte.

Maar schijnbaar hield de vorstin zich bedaard.

— Het zijn ongetwijfeld weer dringende zaken, vergezeld met zijn gewone klachten! Bazaine denkt altijd dat hij achteruitgezet wordt, omdat hij niet meer zoo willekeurig bevel voert over de troepen.

— Gij hebt nooit een oogenblik rust, Max, sprak de keizerin.

— De hemel is het bekend dat ik slechts de avonden voor mij zelven heb en ik vrees dat wij dezen avond niet aangenaam zullen doorbrengen.

Het keizerlijke paar begaf zich, door den dienaar gevolgd, naar het slot, waarvan zij niet verre meer verwijderd waren.

In het salon, die door een kleinen zuilen gang naar den tuin liep, kwam Bazaine hen reeds te gemoet en, zonder eene nadere verklaring noodig te achten, zeide hij met een lichte buiging :

— Uwe Majesteit moet mij niet ten kwade duiden dat ik haar tijd nog zoo laat in den avond in beslag neem.

— Spreek, maarschalk.

— Mag ik u om een kort onderhoud onder vier oogen verzoeken?

Maximiliaan voelde zich gekrenkt door die verwaarloozing van alle beleefdheid jegens de keizerin.

— Betreft het mij persoonlijk of den Staat ? vroeg hij.

— Den toestand des rijks, Uwe Majesteit.

— Dan kan mijne deelgenoote in het bewind ook bij ons blijven, hernam Maximiliaan terwijl hij lachend op de keizerin wees.

De maarschalk boog toestemmend maar wrevelig.

Maximiliaan vervolgde.

— Over hetgene den Staat betreft heeft de keizerin een zoo helder oordeel, dat ik gaarne hare meening hoor over zaken van gewicht.

— Eenieder brengt hulde aan Hare Majesteit de keizerin, sprak Bazaine goed makend wat hij verdorven had.

— Welke gewichtige zaken hebt gij ons mede te deelen, maarschalk ?

— Ik kwam Uwe Majesteit aanraden mij, alvorens ik naar het Noorden vertrek om den generaal Negrete te bestrijden, volkomen volmacht te geven.

— Welke volmacht bedoelt u, generaal ?

— Volmacht, Majesteit, om met de noodige strengheid tegen de rebellen te werk te gaan.

— Maar hebt gij dan geen volkomen volmacht als bevelhebber van het Fransche leger van uwen keizer gekregen ? vroeg Maximiliaan.

— Ongetwijfeld !

— Zijt gij inderdaad geen onbepaald gebieder over uwe troepen ?

— Ja, hernam Bazaine, doch er komen gevallen voor waarvan ik de verantwoordelijkheid niet alleen dragen kan...

— Waarom niet ?

— Noch wil, Majesteit.

— En deze gevallen zijn ? vroeg de keizer, terwijl hij hem vorschend aanzag.

— Eene beschikking ten aanzien van de opperhoofden der rebellen, zoodra die in onze handen vallen, hernam de maarschalk somber.

— En de militaire wetten ? En het volkenrecht ? vroeg Maximiliaan.

— Maar, Majesteit, het volkenrecht heeft met deze horden niets uit te staan ! riep Bazaine opgewonden.

— Waarom niet ?

— Het zijn geen soldaten, maar roovers en bandieten.

— Voor rooverijen en moorden zal eerstdaags een wet worden uitgevaardigd, sprak de vorst.

— Maar dit is niet voldoende, Majesteit !

— Wat verlangt gij dan van mij ?

— Wat ik u reeds vroeger ernstig heb verzocht : de schurken die in onze handen vallen uit den weg te ruimen.

— Op welke wijze ?

— Ze neder te schieten, Majesteit.

Maximiliaan beurde het schoone hoofd op.

— Gij moogt toch geene krijgsgevangenen laten doodschieten, maarschalk ?

— Dat zijn geene krijgsgevangenen, hernam Bazaine somber, dat zijn gevangene roovers en moordenaars en zoolang wij met hen geen kort recht spelen krijgen wij geen vrede in het rijk. Daar geef ik u mijn woord op.

De keizer schudde ernstig het hoofd.

— Nog altijd, sprak hij, staat Juarez aan het hoofd van den opstand. Tot nog toe is zijn termijn als president niet ten einde en gij zult mij niet overhalen, maarschalk, een wezenlijken vijand als een gemeene misdadiger te behandelen.

— En zij, Uwe Majesteit ? vroeg Bazaine opgewonden.

— Welnu ?

— Zij laten al onze manschappen, die hun in handen vallen, neerschieten. Moeten wij dat geduldig verdragen ?

— Neen, zei de keizer.

— Wat moet ik dan doen ?

— Oog voor oog, tand voor tand, waar gij het noodig oordeelt.

— En de verantwoordelijkheid ?

— Als maarschalk van Frankrijk kunt gij die op u nemen, sprak de keizer ernstig. De vooruitzichten van het nieuwe keizerrijk staan goed, generaal, en ik wil niet meer bloed doen vergieten.

Bazaine haalde de schouders op.

— Uwe Majesteit heeft een vrijen wil, sprak hij en ik heb haar den besten raad gegeven.

De keizer had een antwoord op de lippen doch verbeet zich.

De keizerin had geen woord tusschen het gesprek gemengd maar zij raadde zeer wel wat er omging in de ziel van Bazaine.

Maximiliaan stond op.